

مهمان تازه وارد

مآنده رضوی پور

به مرور که سال‌های تحصیلی بالاتر را می‌گذرانیم، سنت دفترچه یادداشت مخصوص به کنج کتاب نویسی تغییر کرد، اما همچنان به حافظه اکتفا نمی‌کردیم و ترجیح می‌دادیم خودمان را به درسر فراموشی و به دنبالش آماده نکردن تکالیف نیاندازیم.

این روزها با پیشرفت فضای مجازی و گوشی‌های تلفن همراه که همیشه در دسترس هستند، روش یادسپاری تکالیف مدرسه هم دستخوش تغییر شده است. مرسوم است معلم و دانش آموزان، یک گروه در یکی از شبکه‌های اجتماعی تشکیل دهند و در واقع از آن به عنوان بال کمکی استفاده شود. مثلاً ممکن است معلم متذکر شود که فلان چیز را امروز در گروه به اشتراک می‌گذارم یا فلان روز تعطیل، تکلیف‌تان را از گروه چک کنید. همچنین اگر کسی سؤالی داشته باشد، می‌تواند آن را بپرسد یا در صورت نیاز به اعمال تغییر، افزودن و کاستن در تکالیف دانش آموزان، معلم به راحتی آن‌ها را اعمال می‌کند. البته میزان بهره‌گیری از این فضا، بستگی به برنامه‌ریزی معلم دارد و او می‌تواند تصمیم بگیرد که به کلی بی‌خیال استفاده از آن شود؛ اما غالب معلم‌ها سعی می‌کنند این فضا را نادیده نگرفته و از آن استفاده کنند.

از آنجایی که انتظار می‌رود فرزندى در مقطع ابتدایی، گوشی و صفحات اجتماعی شخصی نداشته باشد، باید از تلفن همراه والدین خود برای این امور استفاده کند. عقل حکم می‌کند که از امکانات موجود برای پیشبرد بهتر اهداف خود استفاده ببریم؛ اما باید محاسن و معایب هر کاری را کنار هم دید و سنجید. محاسنش را حفظ و پررنگ و معایب را اصلاح کرد تا نتیجه‌ای به دست آید که در کنار خود تخریب جوانب دیگر را به همراه نداشته باشد.

والدینی که با آن‌ها در این زمینه برخورد کرده‌ام، دیدگاه‌های مختلفی داشته‌اند و براساس همین دیدگاه،

به یاد دارم که روز اول مدرسه، معلم بین بیان حرف‌ها، سفارش‌ها و انتظاراتش، از همه خواست که یک دفترچه کوچک برای یادداشت تکالیف مدرسه در نظر بگیریم و همیشه همراهمان داشته باشیم. اوایل که هنوز توان خواندن و نوشتن نداشتیم، به نوبت سر میز او می‌رفتیم و خودش برایمان می‌نوشت که روز بعد چه کارهایی باید انجام دهیم. بعد از یاد گرفتن حروف و قلم به دست شدن، مسئولیت این کار برعهده خودمان قرار گرفت؛ او روی تخته یادداشت می‌کرد و ما توی دفترچه وارد می‌کردیم. دفترچه صورتی کلاس اول، زرد راه‌راه کلاس دوم و گل‌گلی کلاس سوم هنوز هم بین وسایل قدیمی‌ای که به یادگار نگه داشته‌ام، هستند.

این روزها با پیشرفت فضای مجازی و گوشی‌های تلفن همراه که همیشه در دسترس هستند، روش یادسپاری تکالیف مدرسه هم دستخوش تغییر شده است.

نمی بینند و ترجیح می دهند عکس العملی نشان ندهند؛ در نتیجه فرزندان خود را در برزخی قرار می دهند که گاهی خود را رها می بینند و گاهی محصور. در نتیجه نمی دانند چگونه می توانند هم والدین خود را راضی نگه دارند و هم نیاز خود را برطرف کنند.

اما هیچ یک از این روش ها آنی نیست که نتیجه مطلوب را در پی داشته باشد. افراط و تفریط در عمل یا به طور کلی دست از عمل شستن و قدم در راه انفعال گذاشتن، هر یک آسیب های خود را نصیب فرزندان و طبعاً والدین می کند.

روش های متفاوتی را در پیش گرفته اند. عده ای هر گونه ارتباط فرزندانشان به خصوص در سنین پایین را با فضای مجازی مضر می دانند و مانع آن می شوند. با این روش، فرزندان خود را از جمع بقیه هم سالانشان جدا می کنند و طبیعتاً مشکلاتی برای آن ها می آفرینند. مثلاً این دانش آموزان در دریافت داده ها، جزوات، سؤالات، پرسش و پاسخ ها، تکالیف دقیقه نودی و اموری از این دست عقب می مانند و دچار سردرگمی خواهند شد. از طرفی هرگز فرصت یادگیری به موقع برای استفاده صحیح از فضای مجازی را پیدا نخواهند کرد؛ چیزی که در سبک زندگی امروز، خوب یا بد، نیاز هر کسی است.

دسته ای دیگر اجازه استفاده آزادانه فرزندانشان از فضای فراهم شده را می دهند؛ بدون آن که نگران چیزی باشند. فرزندان چنین والدینی، همان هایی خواهند بود که از چک کردن گروه کلاسی شان در صفحات اجتماعی شروع می کنند و کم کم پایشان به چت های مداوم با دوستان، مرور پروفایل ها، بازی، سرچ و از این قبیل وقت گذرانی ها باز می شود. بدون وجود محدودیت های منطقی، چنین اتفاقی اصلاً دور از انتظار نیست؛ زیرا بچه ها بیش از این که به فکر سود و زیان یک کار باشند، تحت تأثیر هیجان و لذتی که از آن دریافت می کنند، قرار می گیرند و وقتی هیچ مانعی در مقابل خود نبینند به سرعت جذب می شوند. این جاذبه در فضای مجازی به شدت بالاست، اگر مدیریت نشود به زودی وابستگی ایجاد خواهد کرد و آن وقت دیگر به راحتی قابل کنترل نخواهد بود.

گروهی نیز مدام در نگرانی و تشویش از این اتفاق به سر می برند، مدرسه را مسئول و مقصر می دانند که فرزندانشان را در معرض ارتباط با فضای مجازی قرار داده است و از نتایج آینده در هراسند، اما به جز انتقال بدون فیلتر اضطراب و دل مشغولی خود به فرزندان و کلافه کردن آن ها، کار دیگری نمی کنند. گاهی دست به سرزنش می زنند و استفاده را محدود می کنند، گاهی مقاومت را در توان خود

”

چگونه رفتار کنیم؟

● همین که قرار باشد فرزند از وسیله ارتباطی والد استفاده کند، زمینه مدیریت آسان تر را فراهم می آورد؛ کما این که در مورد کنترل کلیت استفاده فرزندان از وسایلی نظیر لپ تاپ، گوشی و تبلت توصیه می شود که آن ها را در مالکیت خود نداشته باشند، بلکه از آنچه تحت مالکیت والدین است، استفاده کنند؛ بنابراین فرزندان باید بدانند لازم است برای استفاده از چیزی که مالک آن شما هستید، اجازه بگیرند و همین مقدمه نظارت شما است.

● مهم است که از همان ابتدا، این موضوع را به بچه ها بفهمانیم که استفاده از شبکه های اجتماعی، باید با هدف خاصی باشد و آن ها ابزاری برای وقت گذرانی نیستند؛ یعنی شما زمانی سراغ گوشی خواهی رفت که به آن نیاز داشته باشی و قرار باشد برنامه تحصیلی ات را چک کنی. کارهای دیگر وقت تلف کردن است و بهتر است زمان را به چیزهای ارزشمندتر و مفیدتری اختصاص داد.

● اگر برای انجام همان کارهای هدفمند هم محدوده زمانی در نظر گرفته شود، کنترل و مدیریت بهتر پیش خواهد رفت.

● با فرزندان طوری برخورد کنید که رابطه تان صادقانه پیش برود تا هرگز به دنبال دور زدن شما نباشد یا شما بخواهید مدام بالای سر او باشید. دلایلتان را برای روشی که در پیش گرفته اید برایش توضیح دهید. در این صورت است که او شخصیت خود را بالاتر می بیند و سعی می کند خواسته شما را درک و با آن همراهی کند. اگر در شیوه های تربیتی خود درست پیش بروید، او به جایی خواهد رسید که احساس نیازی برای استفاده طولانی مدت از این ابزار در خود نخواهد دید و عاقلانه از آن استفاده خواهد کرد.

جاذبه در فضای مجازی به شدت بالاست، اگر مدیریت نشود به زودی وابستگی ایجاد خواهد کرد و آن وقت دیگر به راحتی قابل کنترل نخواهد بود.

